

Temanotat

Situasjonen i Diyala per desember 2008

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda og Arbeids- og inkluderingsdepartementet til enhver tid har behov for kunnskap om for å kunne løse sine oppgaver.

Landinfos rapporter er basert på opplysninger fra både offentlige og ikke offentlige kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder. Kilder som av ulike grunner ikke ønsker å bli offentliggjort, er ikke nevnt ved navn.

Opplysningene som blir lagt fram i rapportene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Rapportene er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som rapportene omhandler.

© Landinfo 2009

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.

Alle henvendelser om Landinfos rapporter kan rettes til:

Landinfo
Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Storgaten 33 A
Postboks 8108 Dep
N-0032 Oslo

Tel: 23 30 94 70

Fax: 23 30 90 00

E-post: mail@landinfo.no

www.landinfo.no

Diyala – per desember 2008

SUMMARY

The security situation in the Diyala province has since 2003 been characterized by violent actions, lawlessness and political power struggles between ethnic and sectarian groups. Al-Qaeda in Iraq has had a stronghold in Diyala but has been weakened during the past year due to Iraqi and US-military forces' operations. Relations between the central government and the Kurdish Regional Government have soared recently not least due to Maliki's decision to force Kurdish forces out of the areas they controlled in Kifri and Khanaqin. The situation in these areas is now more or less the same as it was prior to Iraqi forces entry. However, conditions are tense due to the unsettled issue of the planned referendum that is meant to decide the future status of the disputed territories.

SAMMENDRAG

Sikkerhetssituasjonen i Diyala-provinsen har siden 2003 vært preget av vold, lovløshet og politisk maktkamp mellom de ulike religiøse og etniske gruppene som befolker området. Al-Qaida i Irak har vært sterkt posisjonert i Diyala men har i løpet av det siste året blitt noe svekket grunnet offensive militæroperasjoner rettet mot dem. Forholdet mellom irakiske sentralmyndigheter og de kurdiske selvstyremyndighetene ble betydelig forverret i løpet av sommeren 2008 etter at Maliki-regjeringen brukte irakiske styrker til å jage ut kurdiske styrker fra områder de kontrollerte i Kifri og Khanaqin. Situasjonen i disse områdene er nå mer eller mindre slik den var før konfrontasjonen, men forholdene er usikre i påvente av folkeavstemmingen som skal avgjøre De omstride områdenes fremtidige tilknytting.

INNHold

1. Innledning	5
1.1 Bestilling.....	5
1.2 Disposisjon	6
2. Bakgrunnsinformasjon om Diyala	7
2.1 Kart over Diyala	7
2.2 Befolkningssammensetning	8
2.2.1 Befolkningstall på bynivå i Diyala-provinsen.....	8
2.2.2 Kart over den etniske og religiøse spredningen i Irak	8
2.3 Hvem styrer i Diyala.....	9
2.3.1 Hvem styrer i De omstridte områdene?	10
2.3.1.1 Khanaqin.....	10
2.3.1.2 Kifri	11
3. Sikkerhetsstiasjonen	12
3.1 Al-Qaida	12
3.2 Mehdi-Hæren.....	13
3.3 Voldsmønsteret.....	13
3.4 Hva betyr det at irakiske styrker overtar ansvaret for sikkerheten?	14
3.5 De mest ustabile og utsatte stedene	14
3.5.1 Baquba	15
3.5.2 Khanaqin.....	15
3.5.2.1 Rekasjoner på den irakiske hærens maktdemonstrasjon og følger for sivilbefolkningen .	15
3.5.3 Jalawla	16
3.5.4 Muqdadiya.....	17
3.5.5 Baladrooz.....	17
3.5.6 Saadiya.....	17
4. Andre forhold	18
4.1 Myndighetsbeskyttelse	18
4.2 Retur	19
5. Kilder.....	21

1. INNLEDNING

1.1 BESTILLING

Landinfo har blitt bedt om å utrede følgende:

"Hovedtema" er sikkerhetssituasjonen generelt, med hva som skjer og hvor ting skjer, men det er også visse konkrete ting som ønskes kommentert.

- Khanaqin har tidligere vært under kurdisk kontroll. UNHCR rapporterer bla i sin governorate assessment report for Suleimaniya, at Khanaqin distriktet er *de facto* Suleimaniya. Det er interessant å vite hvordan den senere utviklingen har påvirket dette forholdet og hvilket utslag dette har gitt for sikkerhetssituasjonen i byen og distriktet.
- Det har vært meldt om at kurdisk peshmerga skal trekke seg ut av Diyala; hvordan står kurdiske styrker idag? Er de fremdeles i Diyala? har de kun trukket seg ut av visse byer - som feks Khanaqin og Jalawla?
- Hva er fortsatt å regne som under kurdisk kontroll? Det er ønskelig at det presiseres hva som ligger i "kurdisk kontroll": betyr dette et forvaltningsansvar, eller kun ivaretagelse av generell sikkerhet?
- Det er ønskelig at det gås inn på hva det innebærer at irakiske styrker overtar ansvaret for sikkerheten. Det er fint om det kommenteres om det har vært en økning i antall hendelser eller ikke som følge av det? Hvilke forandringer innebærer en slik overtakelse av ansvaret? Det er interessant å vite hvilke følger dette får for sivilbefolkningen.
- Etter hva vi har forstått fra tidligere har irakiske styrker først overtatt når sikkerhetssituasjonen har vært overkommelig for irakiske styrker: kan det samme sies om Diyala?
- En vurdering av voldsmønsteret: Målrettede eller ikke - eventuelt hvem som er målgruppene.
- Hvor er det ting skjer? det er også ønskelig at det sies noe om de forskjellige deler av Diyala sammenlignet med hverandre. Hvor er det størst aktivitet? Er det roligere visse steder? Skjer urolighetene hovedsakelig i byene, eller er det større "spredning"?
- Fint om det kan sies noe spesielt om befolkningssammensetning, innbyggerantall, myndighetskontroll (forvaltningsansvar) og sikkerhetssituasjonen i byer som Khanaqin, Jalawla, Baquba, Al-Muqadadiya, Balad Ruz, Saadiya.
- Hvilke grupper er aktive og hvor i provinsen er de aktive?
- Kan det sies noe om myndighetsbeskyttelse i Diyala?
- Går det et geografisk skille mellom befolkningssammensetningen i det nordlige og det sørlige Diyala? i så fall hvor.
- Det fremgår av visse nyheter/rapporter at internflyktninger har vendt tilbake til Diyala grunnet forbedret sikkerhetssituasjon. Har Landinfo noe ytterligere informasjon om dette?

1.2 DISPOSISJON

Notater er delt inn i tre hoveddeler. Den første beskriver kort geografiske, befolkningsmessige og politiske forhold i Diyala. Den andre delen tar for seg sikkerhetsforholdene, med fokus på al-Qaida i Iraks virksomhet, myndighetenes forsøk på bekjempelse av de militante opprørerne og de mest urolige stedene i provinsen. Den tredje delen belyser andre forhold som myndighetsbeskyttelse og retur av flyktninger og internt fordrevne personer.

Notatet bygger hovedsaklig på åpne nettbaserte kilder.

2. BAKGRUNNSINFORMASJON OM DIYALA

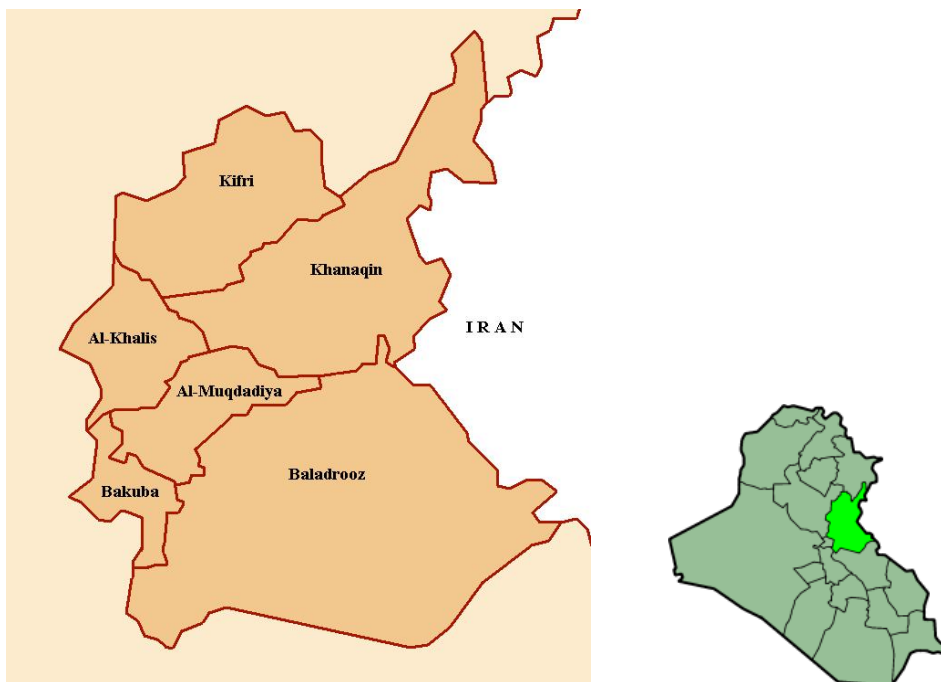
Diyala-provinsen befinner seg i den østlige delen av sentral-Irak. Provinsen har en blandet befolkningssammensetning, men en dominans av sunnimuslimske arabere. De to nordligste distriktene, Kifri og Khanaqin, ligger innenfor De omstridte områdene (Randsonen) som kurderne gjør krav på.

Provinsen er delt inn i seks distrikter:

- Al-Khalis
- Al-Muqdadiya
- Baquba
- Baladrooz
- Khanaqin
- Kifri

Alle distriktene har befolkningssentrum i byer med samme navn som distriktet. Baquba, som ligger 57 kilometer fra Bagdad, er provinsens hovedstad og en av de største byene i Irak.

2.1 KART OVER DIYALA

Kilde: Wikipedia

2.2 BEFOLKNINGSSAMMENSETNING

Majoriteten av befolkningen i Diyala er sunnimuslimske arabere. Provinsen har imidlertid flere minoritetsgrupper. I de nordlige og nordøstlige områdene er det primært kurdiske bosettinger, selv om distriktene også innehar en betydelig arabisk befolkning. Hovedtyngden av kurderne er shiamuslimske Feyli-kurderne. Feyli-kurderne var på 70- og 80-tallet en forfulgt folkegruppe og flere ble tvangsforvist. Mange reiste til Iran. De begynte å returnere, hovedsakelig til Khanaqin, i 2003. I det nordvestlige området av Diyala er det en turkmensk enklave, mens sunniaraberne dominerer i den sentrale delen av provinsen. I den sørlige og sørvestlige delen av provinsen er det en blandet bosetting av sunni- og shia-arabere. Diyalaprovisen har om lag 1.5 millioner innbyggere (COSIT 2007).

2.2.1 Befolkningstall på bynivå i Diyala-provisen.

Innbyggertallet på bynivå er høyst uklart pga. at data fra den siste folketellingen i 2007 ikke er publisert enda. Det finnes imidlertid estimater fra 2003 som er basert på folketellingen i 1957, men disse er lite troverdige i dag pga stor grad av intern forflytning de senere årene. Tallene vises i tabellen under.

Towns in Diyala Province	Population
Ba`qubah	467,900
Al Miqdadiyah	298,600
Khanaqin	170,400
Al Khalis	155,900
Kifri	42,000
Balad Ruz	89,600
Total	1,224,400

Kilde: Coalition Provisional Authority 2003 estimater

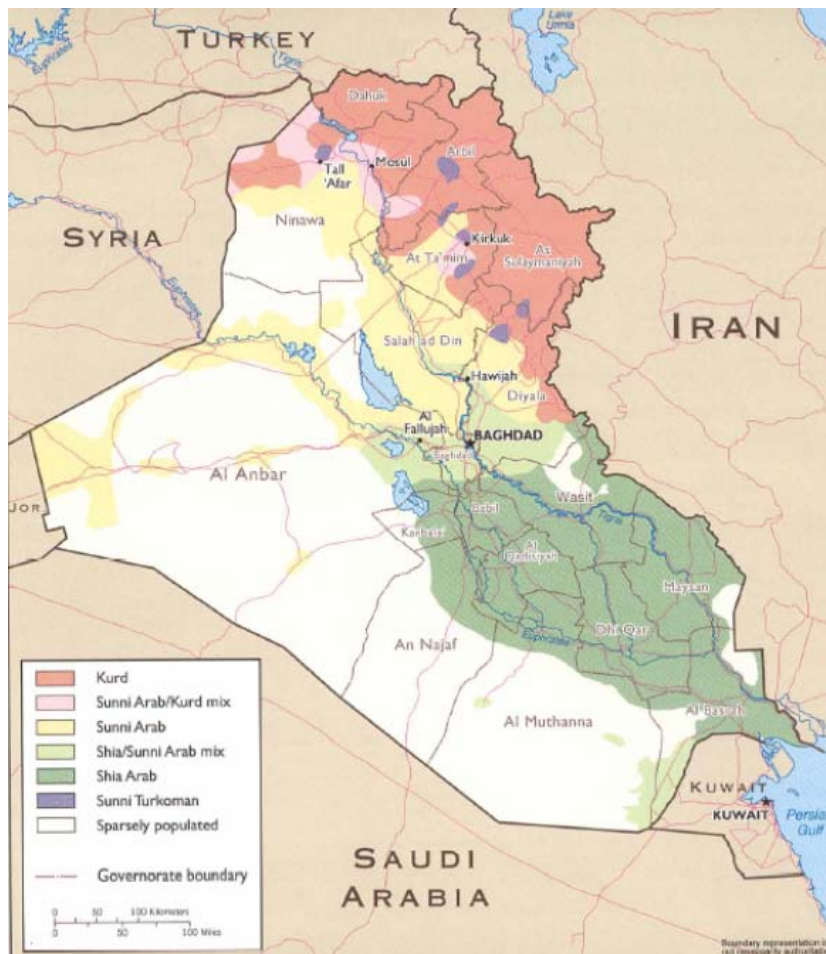
Oppdatert informasjon om innbyggertallet i byene i dag finnes ikke men enkelte nyhetsartikler anslår størrelsen på noen av byene. Irakeksperten Patric Cockburn angir i en av sine artikler (2006) at innbyggertallet i Baquba er ca 250 000, mens andre anslår at det er oppunder 300 000 innbyggere i byen. Dyalas nest største by er Muqtadiyah, og dagens anslag er om lag 100 000 innbyggere, altså kun en tredjedel av estimatet fra 2003. På tross av at folketallet for Khanaqin angivelig var 170 400 personer i 2003, nevnes det nå at det kun er 50 000 personer i byen. Balad Ruz har anslagsvis mellom 90 000 og 100 000 innbyggere (Williams, W.A. 2006).

Jalawla og Qara Tapa er mindre byer i henholdsvis Khanaqin-distriktet og Kifri-distriktet, og innbyggertallene i 2003 var i henhold til HIC, som i 2003 utførte en studie i disse byene, henholdsvis 2 300 og 5 800 innbyggere (Benini og Ross 2003).

Landinfo har ikke funnet oppdaterte befolkningstall for de andre byene i Diyala.

2.2.2 Kart over den etniske og religiøse spredningen i Irak

Kartet viser i grove trekk hvor de ulike befolkningsgruppene dominerer i Irak. For Dyalas del ser man tydelig den komplekse befolkningssammensetningen.

Kilde: Home Office UK 2008.

2.3 HVEM STYRER I DIYALA

Provinsrådet i Diyala har 41 medlemmer og består hovedsakelig av tre politiske blokker. Den største blokken er den shiadominerte United Iraqi Alliance. Den nest største blokken er Democratic Patriotic Alliance of Kurdistan, mens den tredje blokken er sunnimuslimske Iraqi Islamic party.

Sunnimuslimene i provinsen er sterkt underrepresentert i det politiske styret på grunn av at de i stor grad boikottet valget i 2005.

Guvernøren er shiamuslimsk og heter Ra'ad Hamed al-Mula Jawad al-Tanimi. Han er medlem av Islamic Supreme Council of Iraq (ISCI). Politistyrken skal også være shiadominert.

Pga. den etniske og religiøse sammensetningen av befolkningen i Diyala-provinsen, er det en pågående maktkamp om posisjoner og kontroll mellom de ulike gruppene. Den nordlige delen av provinsen inngår i De omstridte områdene, som kurderne vil innlemme i Kurdistan¹.

De av provins- og lokalstyrene i Diyala som ligger utenfor de kurdisk kontrollerte områdene, var i flere år etter Saddam Husseins fall i 2003 handlingslammede og ute av stand til å utføre sitt arbeid grunnet al-Qaida i Irak (AQI) sine operasjoner. Diyalas guvernør ble angrepet flere ganger og hans kontor var til tider under beleiring. Offentlig ansatte ble i perioder truet fra å gå på jobb (Institute for the Study of War 2007). Dette betyr at provinsen har vært preget av stor grad av lovløshet.

2.3.1 Hvem styrer i De omstridte områdene?

Etter den amerikanske invasjonen i 2003 har hele beltet som inngår i de omdiskuterte områdene *de facto* blitt styrt av den kurdiske regionalregjeringen (ICG 2008). Dette området strekker seg i sørøstlig retning fra grensen til Syria i det nordvestlige Irak til den iranske grensen mot Diyala-provinsen i øst.

Den endelige avgjørelsen på spørsmålet om hvem som skal styre De omstridte områdene er imidlertid ment løst gjennom en folkeavstemming. Denne ordningen er nedfelt i grunnlovens paragraf 140 og er ment å lede til normalisering av forholdet mellom de kurdiskbefolkede og arabiskbefolkede områdene i Irak. Fristen for en slik folkeavstemming gikk opprinnelig ut i november 2007, men ble så utsatt i seks måneder. Da den heller ikke ble gjennomført etter den nye fristen, har spørsmålet blitt utsatt på ubestemt tid.

2.3.1.1 Khanaqin

Khanaqin ligger på grensen til Iran og er innenfor De omstridte områdene. På tross av at irakiske myndigheter rettmessig skal ha suverenitet i hele Diyala-provinsen, er det *de facto* KRG som har hatt kontroll i byen og distriktet med samme navn. Som det fremgår av Landinfos temanotat om Randsonen fra 2008, fremstår Patriotic Union of Kurdistan (PUK) som den sentrale politiske myndighetsutøver i byen, med bl.a. hovedansvaret for den offentlige tjenesteyting. PUK inngår i KRG².

Befolkningen henvender seg til KRG som den sentrale tjenesteleverandør. For eksempel blir krav om midler til skoleutbygging, forbedringer av studentfasiliteter samt krav fra studenter om å få overført studieplassene sine til universiteter og høyskoler i de kurdiske provinsene, rettet til kurdiske myndigheter. PUK er også part

¹ De omdiskuterte områdene er bl.a. definert i Transitional Administrative Law (TAL) av 2004. Denne midlertidige loven gjaldt frem til Irak fikk ny konstitusjon i 2005. Artikkel 53 (A) i TAL sier følgende: "The Kurdistan Regional Government is recognised as the official government of the territories that were administered by that government on 19 March 2003 in the governorates of Dohuk, Arbil, Sulaimaniya, Kirkuk, Diyala and Neneveh". Denne artikkelen ble innlemmet i Iraks nye konstitusjon. Når det gjelder Diyala, så var de kurdisk kontrollerte områdene definert som Kifri-distriktet (ICG 2008:6). Det er imidlertid flere omdiskuterte områder i Diyala-provinsen enn Kifri-distriktet. Artikkel 2 (1) i utkastet til den kurdiske regionens grunnlov viser at kurderne krever at distriktene Khanaqin og Mandali også skal innlemmes i den kurdiske regionen.

² KRG har to sett av innenriks-, finans- og sikkerhetsdepartement (peshmerga). KDP styrer de av disse departementene som opererer i Dohuk og Erbil, mens PUK styrer de som er operative i Sulemaniya.

i forhandlinger med lokale stammeledere i drøftelser av forberedelser til en mulig folkeavstemning om stedets fremtidige status (Landinfo 2008).

Khanaqin-distriktet har en blandet befolkning hovedsakelig bestående av shiamuslimske feyli-kurdere og en mindre prosentandel sunniarabere og turkmenere³. Kurdiske peshmerga-styrker hjalp i 2003 de multinasjonale styrkene (MNF) å drive ut Saddam Husseins regime, og har siden kontrollert distriktet med både amerikanske styrkers og de irakiske myndigheters velsignelse (Russo 2008; Ryan 2008).

KRG har som mål å innlemme både Kifri- og Khanaqin-distriktet i den kurdiske regionen. Byrådet i Khanaqin besluttet sommeren 2006 at de ønsket formell tilslutning til de kurdiske selvstyreområdene (Khanaqin Crystallises Tension between Baghdad and Irbil 2008). Den irakiske sentralregjeringen på sin side hevder at betydelig arabisk og turkmensk bosetting i distriktet er til hinder for å innlemme Khanaqin i Kurdistan-regionen.

Khanaqin fremstår på alle måter som en kurdisk by. Gateskilt og hovedspråket i byen er kurdisk, og fra offentlige bygninger henger det kurdiske flagg i stedet for irakiske. Det henger også bilder og plakater av den kurdiske presidenten Massoud Barzani i gatene og ikke av Iraks president Maliki (Paley 2008).

Også Jalawla, en mindre by innenfor Khanaqin-distriktet, er under kurdisk kontroll selv om man antar at majoriteten i byen er arabisk (Khanaqin Crystallises Tension between Baghdad and Irbil 2008).

2.3.1.2 Kifri

Kifri har vært under *de facto* kurdisk kontroll siden 1991 (Lawrence 2005). Guvernøren i Diyala har besøkt området ved flere anledninger, angivelig for å vise at Kifri hører innunder provinsens ansvarsområde. Det er imidlertid kurdiske styrker og politi som kontrollerer området (Lawrence 2005).

³ I henhold til Institut Kurde de Paris (2008) er det 85 prosent kurdere i Khanaqin, hvorav 97 prosent er shiamuslimske feyli-kurdere.

3. SIKKERHETSSTIUASJONEN

Diyala var i 2006 og 2007 en av de mest voldelige provinsene i Irak. Fordi sikkerhetssituasjonen er så nært knyttet opp til AQI sin virksomhet, vil redegjørelsen nedenfor starte med en gjennomgang av opprørsbevegelsen og styresmaktenes forsøk på å bekjempe denne. Deretter vil det gis en kortfattet oversikt over voldsmønsteret og en diskusjon rundt sikkerhetsoppfølgingen i provinsen. Til slutt følger en oversikt over de mest konfliktfylte områdene.

3.1 AL-QAIDA

Det er AQI som har utgjort den største sikkerhetstrusselen i provinsen. Al-Qaida-krigere holdt hovedsakelig til i rurale områder men hadde sikre skjulesteder i Baquba. Nettverket brukte området øst og sørøst for Baquba fra Baladrooz til Turki-landsbyen i sør som hovedforsyningsbase for aksjonene utført i Diyala og Bagdad. (Institute for the Study of War 2007). Zarkawi etablerte al-Qaida Iraks hovedkontor i Hibhib i august 2006. Hans mål var angivelig at Diyala skulle bli hovedstad i kalifatet han hadde som mål å skape.

AQIs angrep har hovedsakelig vært rettet mot koalisjonsstyrkene, irakisk politi, myndigheter og sivile, fortrinnsvis shiaer men også sunnier (Woodruff 2007). Etter at de klansbaserte borgerverngruppene ble etablert for å bekjempe AQI i samarbeid med de amerikanske styrkene, har også disse vært en målgruppe for AQI.

MNF og irakiske styrker iverksatte i løpet av 2006 og 2007 flere militær-offensiver (the surge) rettet mot AQI-nettverket for å redusere de voldelige anslagene og for å gjenopprette kontroll over provinsen. Amerikanske styrker fikk delvis kontroll med Baquba og Muqdadiyah. Selv om dette langt på vei var effektivt, ble AQI på ingen måte beseiret da amerikanerne ikke hadde nok personell til å sikre mer perifere områder utenfor byene (Russo 2008).

Sommeren 2008 iverksatte MNF og irakiske styrker igjen en offensiv rettet mot AQI kalt *Bashaer al-Kheir* (Promise of Good), og denne gangen gikk de irakiske styrkene også inn i de kurdisk-kontrollerte områdene der peshmerga-styrkene hadde kontroll over sikkerheten (Qara Tapa i Kifri-distriktet og Jalawla i Khanaqin-distriktet). Irakiske styrker konsentrerte seg forøvrig om Baquba. De amerikanske styrkene slo ned på AQI i de rurale områdene i Baladrooz, i områdene nord og øst for Hamrin-innsjøen der AQI står sterkt men som peshmerga-styrkene gjør krav på, og i Nord-Khalis distriktet. Som følge av operasjonen har en rekke AQI-mistenkte blitt arresterte og våpenlagre konfiskert.

Ifølge amerikanske forsvarsmyndigheter er AQI sterkt svekket i Diyala-provinsen, men det hevdes samtidig at nettverket fortsatt har stridsevne og bevegelsesfrihet langs Hamrin-fjellene (US Department of Defense 2008, s. 27).

En nylig utgitt etterretningsrapport hevder at det er nære forbindelser mellom AQI og det som er igjen av Baath-partiet (Dori in Diala – Intelligence reports 2008). Det er antatt at lederen for Baath partiet, al-Douri, befinner seg i Diyala. Lederen for Diyalas sikkerhetskomité, Saja Qaddouri, hevder at det fortsatt er områder i Diyala som ligger under AQIs kontroll. Hun sier videre at selvmordsaksjoner, bilbomber og eksplosjoner utført av AQI er finansiert gjennom Baath-partiet (Dori in Diala – Intelligence reports 2008).

3.2 MEHDI-HÆREN

I følge det amerikanske militæret har ikke den shiamuslimske Jaysh al-Mahdi militsen vært spesielt aktiv i Diyala-provinsen i 2008, selv om det er antatt at de har militær tilstedeværelse der. (US Department of Defense 2008, s. 28).

3.3 VOLDSMØNSTERET

Det antas at AQI har stått bak de fleste voldshandlinger i Diyala-provinsen etter 2003. Utbredte voldsmetoder er:

- Selvmordsbombing. En har i senere tid sett at flere aksjoner har vært utført av kvinner.
- Bilbomber.
- Eksplosjoner.
- Kidnappinger og drap.

Mål for angrepene er som oftest:

- Irakiske og amerikanske styrker.
- Irakiske myndighetspersoner (personer med politiske verv, politi) og deres familier.
- Klansbaserte borgerverngrupper og deres familier.
- Arabiske shiamuslimer.
- Arabiske sunnimuslimer.
- Politiske opponenter. Myndighetene har blitt beskyldt for å foreta politisk motiverte arrestasjoner.
- I mindre grad kurdere.

3.4 HVA BETYR DET AT IRAKISKE STYRKER OVERTAR ANSVARET FOR SIKKERHETEN?

Diyala-provinsen er en av de fem provinsene som amerikanske styrker ennå ikke har forlatt. Den tradisjonelt tunge '5th Division' er der og amerikanske militære anser Diyala som et 'hot-spot'. Det skyldes bl.a. provinsens etniske sammensetning, al-Qaidas aktiviteter og at provinsen er en gjennomfartsåre både fra Iran og Nord-Irak inn til Bagdad (Elliot 2008). Etter planen skal irakiske myndigheter overta kontrollen i januar 2009, og politisjefen i Diyala bekrefter at hans styrker fra neste år er rede til å ta over ansvaret for sikkerheten i provinsen (Diyala police say ready to receive security responsibilities 2008).

På tross av at provinsen fortsatt anses som urolig, har man sett en nedgang i antall angrep i 3. kvartal 2008 sammenlignet med de to første kvartalene. Antallet daglige angrep gikk i gjennomsnitt ned med 32 prosent i forhold til de foregående månedene (US Department of Defense 2008, s. 25).

En kan kun spekulere i hvilke konsekvenser amerikansk tilbaketrekning fra Diyala vil ha for sivilbefolkningen. Den irakiske hærens innmarsj i Khanaqin-distriktet i august 2008 viser at sentralregjeringen ikke vil overlate området uten videre til kurdiske selvstyremyndigheter. Samtidig vil man kunne anta at situasjonen vil utvikle seg i en mer ustabil retning dersom den irakiske hæren for alvor vil tvinge kurdiske styrker (peshmerga) og partier ut av de kurdisk kontrollerte områdene.

På et generelt grunnlag kan man si at amerikansk militærnærver kan være et stabiliserende element for kurderne, mens situasjonen for sunnimuslimske arabere vil avhenge av irakiske myndigheters evne og vilje til å beskytte dem. I og med at det skal avholdes nytt lokalvalg i provinsen i slutten av januar, kan man forvente seg et maktskifte i provinsrådet til fordel for den sunniarabiske majoriteten. Da kan myndighetsbeskyttelsen bli bedre for den sunniarabiske befolkningen dersom sentralmakten ikke blander seg inn i lokalt styre, eller den kan bli verre dersom Maliki-regjeringen gjør nettopp dette.

Så lenge paragraf 140 i konstitusjonen ikke blir iverksatt, er det grunn til å tro at forholdene i provinsens nordlige områder vil forbli spent.

Det rapporteres for øvrig jevnlig om våpenkonfiskering og arrestasjoner av antatte AQI støttespillere, hvilket er både et tegn på at de sunnimuslimske opprørsgruppene fortsatt er virksomme i Diyala og på at irakiske myndigheter har en viss kapabilitet til å spore dem opp.

Hvorvidt amerikanske styrker først vil trekke seg ut av provinsen før irakisk politi og sikkerhetsstyrker selv har kapasitet til å ta hånd om disse har vi ingen forutsetninger for å si noe om.

3.5 DE MEST USTABILE OG UTSATTE STEDENE

Hele Diyala-provinsen er karakterisert som urolig område, men det er enkelte byer som har vært gjenstand for flere angrep enn andre. De mest utsatte områdene vil bli gjennomgått nedenfor.

3.5.1 Baquba

AQI kontrollerte Baquba i flere år etter Saddam Husseins fall i 2003. Først etter de siste års militæroffensiver rettet mot dette nettverket har koalisjonsstyrkene etablert en form for kontroll i byen. Byen er imidlertid fortsatt hyppig gjenstand for voldelige aksjoner.

De fleste drap på irakere i Diyala-provinsen i løpet av det siste året, som er registrert av Iraq Body Count, har funnet sted i Baquba. De som rammes er i første rekke myndighetspersoner, politi og medlemmer av de væpnede borgerverngruppene (IBC 2008).

3.5.2 Khanaqin

Som et ledd i de pågående bestrebelsene etter å bekjempe al-Qaida i Irak initierte irakiske styrker (ISF) offensive militæroparasjoner i Diyala-provinsen i løpet av første halvår i 2008. Under et dekke av disse aksjonene rykket ISF den 11. august inn i Saadiya, Jalawla, og Qara Tepe som ligger lengst sør i de kurdisk befolkede distriktene Kifiri og Khanaqin. Dette var ikke koordinert med de kurdiske styrkene. Statsminister Maliki beordret peshmerga-styrkene til å trekke seg ut av byene innen 24 timer og kurdiske myndigheter skulle overlate alle offentlige kontorer og bygninger i Khanaqin-distriktet til ISF og irakiske sentralmyndigheter (Russo 2008).

Da kurdiske styrker ikke etterfulgte ordren, ble det omsider inngått et kompromiss mellom irakiske og kurdiske myndigheter ⁴.

Sikkerheten i byen og områdene rundt skulle ivaretas av lokale sikkerhetsstyrker og irakisk politi (Russo 2008). Det ble etablert fire kontrollposter rundt byen hvorav tre av dem ble betjent av lokalt politi og den fjerde ble bemannet av lokalt politi i samarbeid med den irakiske regjeringshæren (Khanaqin deal off? 2008).

3.5.2.1 Reaksjoner på den irakiske hærens makt demonstrasjon og følger for sivilbefolkningen

Hendelsen vakte sterke reaksjoner både i lokalbefolkningen og i kurdiske selvstyremyndigheter. Nettopp fordi Khanaqin var en forholdsvis rolig by uten betydelige voldshandlinger var det uforståelig at regjeringen ønsket å utvise de kurdiske peshmerga-styrkene. Det ble i etterkant av de irakiske styrkenes innmarsj i distriktet arrangert flere demonstrasjoner rettet mot sentralmyndighetene der det ble krevd at regjeringsstyrkene skulle trekkes tilbake.

⁴ De kurdiske styrkene hevdet at de kun tok imot ordre fra KRG (No deal struck between central gov't, Kurds over Khanaqin-spokesman 2008). Etter et meglingsmøte i Bagdad 15. august 2008 mellom KRGs visepresident og den irakiske regjeringen ble partene enige om at peshmerga-styrkene skulle trekke seg tilbake fra Jalawla og Qara Tepe og overlate kontrollen i og rundt disse byene til ISF og MNF (Voices of Iraq 2008; Kurdish Globe 2008). Det er grunn til å tro at kurderne inngikk denne avtalen som et kompromiss. De kunne oppgi kontrollen over disse mindre byene mot at de fikk opprettholde kontrollen i Khanaqin by.

Senere har det imidlertid blitt rapportert at forholdene i Khanaqin igjen er slik de var før irakiske styrker gjorde sitt inntog i distriktet⁵. Det betyr at det er den kurdiske regionalregjeringen gjennom PUK som de facto styrer byen slik den har gjort det siden 2003.

Selv om Khanaqin er et forholdsvis rolig område i Diyala, er det fortsatt ustabil. Tidlig i desember 2008 ble en mann drept idet han forsøkte å plante en veibombe i distriktet (Gunman killed while planting IED in Khanaqin 2008).

3.5.3 Jalawla

Jalawla er en liten by i Khanaqin distriktet, vest for Khanaqin by. Befolkningen er blandet av sunnimuslimske arabere, kurdere og turkmenere. Noen kilder hevder at det er en majoritet av sunnimuslimske arabere i byen (Paley 2008). Stedet inngår i de omstridte områdene som kurderne gjør krav på, og kurderne har gradvis gjennom de siste årene tatt over styringen av byen. Den kurdiske regionalregjeringen bidrar i følge byens ordfører mer til byens årlige budsjett, 15 millioner dollar, enn sentralregjeringen gjør (Paley 2008).

I forbindelse med irakiske styrkers offensiv sommeren 2008, ble peshmerga-styrkene jaget ut av byen i midten av august. Dagen etter at de kurdiske styrkene trakk seg ut ble det gjennomført to simultane bombeaksjoner i byen som tok livet av minst 45 personer (Bomb attacks kill 45 in Iraq 2008).

Lederen for PUK i Jalawla uttalte 20. september at de kurdiske partiene aksepterte å forlate alle offentlige kontorer, slik statsminister Maliki hadde beordret da de irakiske styrkene entret byen i midten av august 2008. Det ble imidlertid ikke angitt noen eksakt dato for tilbaketrekningen (Kurdish Parties to flee public buildings in Diala 2008).

Det har skjedd flere bombeangrep etter at peshmerga-styrkene forlot byen. 26 august ble det rapportert at omlag 30 personer ble drept og 40 såret etter at en selvmordsbomber hadde sprengt seg selv og en bil i luften utenfor en politistasjon i byen. De fleste av ofrene var arabiske (Casualties Number of Jalawla Explosion Hit 70 2008). 14. september skal tre veibomber ha eksplodert og drept 5 politimenn ved et sjekkpunkt kontrollert av irakisk politi (Gera 2008). Veibombeangrep skal også ha forekommet 21. september, 16. november og 10. desember (IBC 2008). I henhold til Iraq Body Counts lister, var det relativt få tilsvarende angrep i Jalawla i perioden fra januar til august 2008.

Foruten bombeangrep, har det vært en spent situasjon mellom politi og KDP i byen i perioden etter at irakiske styrker hevdet kontroll over byen. To personer, en politimann og et medlem av KDP, ble drept i en konfrontasjon mellom antiterror politiet (Emergency police) og representanter for KDP etter at to partimedlemmer var blitt arresterte (Cocks 2008).

⁵ Dette ble erklært på en pressekonferanse avholdt mellom representanter for det irakiske Forsvardepartementet og KRGs presidentskap den 3. september at situasjonen i Khanaqin skulle gjenoppstå slik den var før irakiske styrker invaderte distriktet. Peshmergastyrker kunne returnere og irakiske soldater skulle forlate byen (Voices of Iraq 2008).

Det rapporteres også om at den irakiske hæren har stengt de kurdisk språklige skolene i byen og overtatt lokalene til eget bruk (Iraqi army turned Kurdish schools of Jalawla into headquarters Shiia of groups 2008).

På bakgrunn av det ovenfornevnte, er det belegg for å si at sikkerhetssituasjonen i Jalawla har blitt forverret etter at de kurdiske styrkene forlot byen. Angrepene har vært spesielt rettet mot politiet i byen. Kurdere anklager arabiske opprørsgrupper for å stå bak angrepene, mens araberne hevder at kurderne står bak (Paley 2008).

3.5.4 Muqdadiya

Muqdadiya har også vært preget av militante opprørsgrupper og har jevnlig blitt utsatt for angrep. På vårparten i 2007 ble det opprettet nabolagsbaserte borgerverngrupper i distriktet i samarbeid med amerikanske styrker. Dette skal ha bidratt til en noe økt sikkerhet i området (MNF 2007).

3.5.5 Baladrooz

Baladrooz har vært et område AQI-militante lenge brukte som sted for våpenlagre og sikre skjulesteder. Lokale ledere har samarbeidet med amerikanske og nasjonale styrker for å redusere volden (Leadership Discusses Security, Services in Balad Ruz 2007). Det har forekommet to betydelige selvmordsaksjoner der i løpet av høsten 2008 der mer enn 65 personer ble drept (IBC 2008).

3.5.6 Saadiya

I Saadiya, en mindre by helt sør i de kurdisk kontrollerte områdene i Khanaqin-distriktet, er det også spenninger mellom de ulike etniske gruppene. Den irakiske hæren gikk også inn her i august 2008. Senest i midten av desember 2008 ble fem politimenn og tre andre personer drept av en veibombe. I tillegg ble en sunnimuslimsk imam nylig skutt av militante menn (Shoe-throwing Iraqi Journalist handed over to judiciary 2008). Dette er forøvrig et område det ikke rapporteres mye fra, og det er derfor vanskelig å fastslå hvilke styrker som kontrollerer byen i dag.

4. ANDRE FORHOLD

4.1 MYNDIGHETSBESKYTTELSE

Det er vanskelig å vurdere myndighetenes kontroll i Diyala. Noen steder har opprørsgrupper innen AQI-nettverket hatt stor makt hvilket har ført til lovløse tilstander uten myndighetskontroll i det hele tatt. I lange perioder har provinsrådet vært handlingslammet og under beleiring av sunniarabiske militante opprørsgrupper (Parker 2008). Situasjonen i den arabiske delen av provinsen led under dette helt frem til offensiven begynte å få effekt i 2007 og 2008. I løpet av siste halvår later det til at irakiske myndigheter har klart å etablere en viss grad av sikkerhet i de områdene som ligger sør for de kurdisk kontrollerte områdene. Bortsett fra Jalawla og Qara Tepe er ingen av de kurdisk kontrollerte områdene blitt overført til regjeringen så langt.

Det shiadominerte provinsstyret i Diyala har imidlertid blitt anklaget for å forfølge personer på sekterisk grunnlag. For å belyse en slik påstand vises det til at rundt 90 prosent av alle som har blitt arrestert i provinsen er sunnimuslimer⁶ (Murray 2008).

Kurderne i Khanaqin er for sin del angivelig bekymret over at den nyetablerte politistyrken i Diyala kun består av arabere fordi kurdere skal ha blitt ekskludert fra opptak (Khanaqin Crystallises Tension between Baghdad and Irbil 2008). De hevder videre at styrken er infiltrert av AQI-militante personer. Det at en offiser og tre av hans kollegaer i Jalawla politiet ble arrestert 30. september av MNF på grunnlag av mistanke om terrorvirksomhet, kan tyde på at kurdernes bekymring er begrunnet.

I tillegg til den spenningen som knytter seg til maktkampen mellom kurdere og arabere, har det pågått en rivalisering mellom provinsstyret og sentralregjeringen som ble spesielt synlig i januar 2007 da Innenriksministeriet innsatte Ghanem al-Qureshi som øverste leder for den provinsielle politistyrken uten å konsultere med provinsrådet (Russo 2008). Qureshi har tilknytning til både Badr-militsen og ISCI-partiet. Innsettelsen av Qureshi skapte likevel splid i det shiadominerte provinsrådet bl.a. pga. at Qureshi ville avvikle de væpnede klansbaserte borgerverngruppene, Sons of Iraq⁷ (Russo 2008). Guvernøren og provinsrådet på sin side støttet borgerverngruppene som bidro til å bekjempe al-Qaida-opprørere i provinsen.

⁶ Det pågår for tiden en undersøkelse som skal finne årsaken til at en sunnimuslimsk araber døde etter at han ble anholdt av det shiadominerte politiet (Parker 2008). Mannens familie er overbevist om at han døde som følge av tortur utført av politiet. Dette er bare et av flere eksempler på gjensidig mistro mellom sunni- og shia-muslimske arabere i Diyala-provinsen.

⁷ Tidlig i 2008 avskjediget Qureshi 4 000 politimenn som var antatt tilknyttet borgerverngruppene og erstattet dem med ISCI-lojalt politi. Flere anklaget Qureshi for bruk av tortur og andre ulovlige metoder, og i februar truet flere medlemmer av borgerverngruppene med å slutte seg til al-Qaida-nettverket om ikke politimesteren ble fjernet. Qureshi ble også anklaget for å støtte Badr-militsens angrep mot Mehdi-militsen sør i Diyala (Russo 2008). Protestene mot Qureshi lot ikke til å påvirke irakiske myndigheter, men da det ble bevist at Qureshi planla en demonstrasjon til støtte for seg selv og at han hadde snakket nedsettende om medlemmer av provinsrådet ble han avsatt og sendt tilbake til Bagdad (IHT 2008).

Qureshi ble ansett som Malikis utsending i Diyala. Han hadde ingen lokal støtte, og han ble beskyldt for å ha nasjonalistiske mål som gikk på tvers av den linjen som var valgt av provinsstyret.

En forhenværende kaptein i de amerikanske styrkene hevdet i 2007 at provinsrådet og sikkerhetsstyrkene i Diyala var korruperte og ineffektive og mer opptatt av sine egne agendaer enn provinsens utvikling (Online News Hour 2007).

I de kurdisk-kontrollerte områdene nord i provinsen, hevder arabere at det pågår en kurdifiseringsprosess (Paley 2008). Det sies at eiendommer blir konfiskert fra arabere og at de presses ut av distriktet. I henhold til en arabisk klanleder i Jalawla, som tidligere var offiser i Saddam Husseins hær, har kurderne fengslet, kidnappet og drept 40 arabere den siste tiden (Paley 2008). Kurdiske myndigheter avviser påstandene.

Dersom det er hold i disse påstandene, er det ikke noen ny utvikling, men snarere en utvikling man har sett helt siden kurderne tok kontroll over området. Allerede i 2003 begynte FN å rapportere at arabiske familier følte seg presset av kurdere til å flytte ut av byen (ReliefWeb 2003).

4.2 RETUR

Diyala har både et stort antall internt fordrevne flyktninger bosatt i provinsen samtidig som mange også har forlatt provinsen. I mars 2007 var det omlag 80 000 internt fordrevne flyktninger, eller 13 300 fordrevne familier, bosatt i Diyala provinsen. Ca 7 500 av familiene flyttet dit etter bombingene av moskéen i Samarra i februar 2006 (IDMC 2007).

I februar 2005 opprettet Ministry of Displacement and Migration (MoDM) et kontor i Diyala for å hjelpe internt fordrevne flyktninger med retur til sitt opprinnelige bosted (UNHCR 2006).

Allerede i 2005 kunne IOM rapportere at internt fordrevne flyktninger begynte å returnere til Khanaqin. De flyttet hjem igjen da sikkerhetsforholdene i sentrale områder ble forverret (IOM 2005).

I følge Diyalas politisjef har omlag 2 500 av 27 000 familier som flyttet fra sitt hjem i Diyala returnert (Diyala police say ready to receive security responsibilities 2008).

IOM (2008) rapporterer at shia-muslimene som har returnert til Diyala fortrinnsvis har flyttet tilbake til distriktene al-Khalis, al-Muqdadadiya og Baquba, mens sunni-araberne hovedsakelig har returnert til Baquba. Returprosessen har ikke alltid forløpt uproblematisk. Noen av de som har returnert til Baquba har måttet flykte på nytt pga. drapstrusler (IOM 2008). IOM har også observert en viss frykt blant befolkningen

Uken etter at Qureshi ble avsatt, angrep en spesialstyrke knyttet til Innenriksministeriet Baquba Governance Center. De angrep også hjemmet til Hussein al-Zubeydi, lederen for sikkerhetskomiteén i provinsrådet (Russo 2008). Zubeydi, som er medlem av sunni-partiet IIP, var en av de sterkeste opposisjonene til Qureshi, og hadde sammen med guvernøren kjempet for borgerverngruppens virksomhet i Diyala. Spesialstyrken arresterte Zubeydi, men det kom til væpnede sammenstøt med det lokale politiet der flere ble såret.

Både Zubeydi og rektoren for Diyala universitet ble arrestert på bakgrunn av mistanke om samarbeid med al-Qaida.

som ble boende etter at familier fra en annen sekterisk gruppe har returnert til deres nabolag. I Zaghniya i Baquba-distriktet flyktet ti familier til Hay al-Tharir etter at 116 internt fordrevne familier returnerte til Zaghniya. Disse ti familiene hadde angivelig ikke mottatt noen trusler, men de flyktet i frykt for sekterisk-begrunnede hevnaksjoner fra den hjemkomne gruppen (IOM 2008).

5. KILDER

- Benini, A. & Ross, A. (2003, 21 October). *Humanitarian Information Center for Iraq: Results of the rapid Assessment Process (RAP)*. Amman: UN Humanitarian Information Center for Iraq. Tilgjengelig fra http://www.humanitarianinfo.org/imtoolbox/07_Info_Centres/Iraq_HIC/Iraq_RAP/2003_HIC_RAP_Iraq_Report_Draft_10_21b.doc [lastet ned 05.01.2009]
- Bomb attacks kill 45 in Iraq (2008, 27 August). *Indo-Asian News Service*. Tilgjengelig fra <http://www.ndtv.com/convergence/ndtv/story.aspx?id=NEWEN20080063080&ch=8/27/2008%207:38:00%20AM> [lastet ned 05.01.2009]
- Casualties Number of Jalawla Explosion Hit 70 (2008, 26 August). *Patriotic Union of Kurdistan*. Tilgjengelig fra <https://www.pukonline.com/eng/yeke.php?besh=Nusraw&perrge=nusraw&ujimare=10884> [lastet ned 05.01.2009]
- Central Organization for Statistics and Information Technology (u.å). *COSIT - Annual Abstract of Statistics 2006-2007, Section 2: Population and Labor Force Statistics*. Baghdad: COSIT. Tilgjengelig fra http://cosit.gov.iq/english/section2_2005.php [lastet ned 05.01.2009]
- Coalition Provision Authority (CPA) (u.å). *Diyala province, Population 2003*. (s.l.): CPA Tilgjengelig fra <http://hhcom1.co.cc/english/Diyala.html> [lastet ned 05.01.2009]
- Cockburn, P. (2006, March). A Road Trip Through Hell. *International Movement for a Just World (JUST)*. Tilgjengelig fra <http://www.just-international.org/article.cfm?newsid=20002047> [lastet ned 05.01.2009]
- Cocks, T. (2008, 27 September). Kurdish, Iraqi forces clash in disputed area. *Reuters*. Tilgjengelig fra <http://www.reuters.com/article/GCA-GCA-iraq/idUSLR16608120080927> [lastet ned 05.01.2009]
- Diala police say ready to receive security responsibilities (2008, 11 December). *Aswat al-Iraq*, Tilgjengelig fra <http://en.aswataliraq.info/?p=104497> [lastet ned 05.01.2009]
- Displaced Iraqi families returning to Diyala (2008, 9 September). *Radio Free Europe/Radio Liberty*. Tilgjengelig fra http://www.rferl.org/content/Iraq_Displaced_Returning_Diyala/1197496.html [lastet ned 05.01.2009]
- Dori in Diala – Intelligence reports (2008, 12 December). *Aswat al-Iraq*. Tilgjengelig fra <http://en.aswataliraq.info/?p=104539> [lastet ned 05.01.2009]

- Elliot, DJ. (2008, 4 August). Iraqi Security Forces Order of Battle: August 2008 Update. *The Long War Journal*. Tilgjengelig fra http://www.longwarjournal.org/archives/2008/08/iraqi_security_force_18.php [lastet ned 05.01.2009]
- Gera, V. (2008, 14 September). Roadside bomb strike Iraq police convoy, kill 5. *USA Today*. Tilgjengelig fra http://www.usatoday.com/news/world/2008-09-14-4110462503_x.htm [lastet ned 05.01.2009]
- Gunman killed while planting IED in Khanaqin (2008, 6 December). *Aswat al-Iraq*. Tilgjengelig fra <http://en.aswataliraq.info/?p=104263> [lastet ned 05.01.2009]
- Home Office UK (2008, 15 August). *Country of Origin Information Report, Iraq*. London: Home Office UK Border Agency. Tilgjengelig fra <http://www.homeoffice.gov.uk/rds/pdfs/08/iraq-050908.doc> [lastet ned 05.01.2009]
- IBC, dvs. Iraq Body Count (2009). Iraq Body Count. (s.l.):IBC. Tilgjengelig fra <http://www.iraqbodycount.org/> [lastet ned 05.01.2009]
- Institute for the Study of War (2007, 31 October). *Diyala*. Washington, DC: The Institute for the Study of War. Tilgjengelig fra <http://www.understandingwar.org/print/56> [lastet ned 05.01.2009]
- Internal Displacement Monitoring Centre (IDMC) (2007, 5 March). *Total internally displaced population is estimated to be close to 1.9 million (as of March 2007)*. Geneva: Internal Displacement Monitoring Centre. Tilgjengelig fra [http://www.internal-displacement.org/idmc/website/countries.nsf/\(httpEnvelopes\)/3439F8A8E69E0D2CC125715E0058C43D?OpenDocument](http://www.internal-displacement.org/idmc/website/countries.nsf/(httpEnvelopes)/3439F8A8E69E0D2CC125715E0058C43D?OpenDocument) [lastet ned 05.01.2009]
- International Crisis Group (ICG) (2008, 28 October). *Oil for Soil: Toward a grand bargain on Iraq and the Kurds*. Brussels: ICG. Tilgjengelig fra <http://www.crisisgroup.org/home/index.cfm?id=5750&l=1> [lastet ned 05.01.2009]
- IOM, dvs. International Organization for Migration (2005). *Diyala, October – December 2005 Phase II Monitoring*. Amman: IOM-Iraq. Tilgjengelig fra <http://www.iom-iraq.net/Library/idpReports/Diyala%20Phase%20II%20IDP%20Report.pdf> [lastet ned 05.01.2009]
- IOM, dvs. International Organization for Migration (2008, March). *IOM Monitoring and Needs Assessments. Assessment of Iraqi Return*. Geneva: IOM. Tilgjengelig fra http://www.iom.int/jahia/webdav/shared/shared/mainsite/media/docs/reports/iom_ras_march2008.pdf [lastet ned 05.01.2009]
- Iraqi army turned Kurdish schools of Jalawla into headquarters Shiia of groups (2008, 3 September). *Iraq Updates*. Tilgjengelig fra http://www.iraqupdates.com/p_articles.php/article/35980 [lastet ned 05.01.2009]

- Khanaqin Crystallises Tension between Baghdad and Irbil (2008, September). *Liaison and information bulletin no. 282, Institut Kurde de Paris*. Tilgjengelig fra <http://www.institutkurde.org/en/publications/bulletins/282.html> [lastet ned 05.01.2009]
- Khanaqin deal off? (2008, 6 September). *Musings on Iraq*. Tilgjengelig fra <http://musingsoniraq.blogspot.com/2008/09/khanaqin-deal-off.html> [lastet ned 05.01.2009]
- Kirkuk, Khanaqin in Arab press (2008, 3 September). *Voices of Iraq*. Tilgjengelig fra http://www.iraqupdates.com/p_articles.php/article/35951 [lastet ned 05.01.2009]
- Kurdish delegation off to Baghdad on disputed Khanaqin (2008, 1 September). *Kurdish Globe*. Tilgjengelig fra <http://www.kurdishglobe.net/displayArticle.jsp?id=560A1941E243E5A4F415778C5EC84D30> [lastet ned 05.01.2009]
- Kurdish Parties to flee public buildings in Diala (2008, 20 September). *Aswat al-Iraq*. Tilgjengelig fra <http://en.aswataliraq.info/?p=100073> [lastet ned 05.01.2009]
- Landinfo (2008, 12. juni). *Sikkerhetssituasjonen i Randsonen per april/mai 2008*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://www.landinfo.no/asset/728/1/728_1.pdf [lastet ned 05.01.2009]
Også internt tilgjengelig i Landdatabasen under Irak/Landinfo publikasjoner.
- Lawrence, Q. (2005, 11 March). Kurdish Green Line, Turkish Red Line. *Middle East Report Online (MERIP)*. Tilgjengelig fra <http://www.merip.org/mero/mero031105.html> [lastet ned 05.01.2009]
- Leadership Discusses Security, Services in Balad Ruz (2007, 6 February). *KWTX.com*. Tilgjengelig fra <http://www.kwtx.com/forthood/headlines/5565421.html> [lastet ned 05.01.2009]
- Murray, B. (2008, 20 August). Bungled raid in Diyala threatens political developments. *The Long War Journal*. Tilgjengelig fra http://www.longwarjournal.org/archives/2008/08/bungled_raid_in_diya.php [lastet ned 05.01.2009]
- Neighborhood watch program shows success in Muqdadiya district (2007, 8 April). *Official Website of Multi-National Force-Iraq*. Tilgjengelig fra http://www.mnf-iraq.com/index.php?option=com_content&task=view&id=11253&Itemid=128 [lastet ned 05.01.2009]
- No deal struck between central gov't, Kurds over Khanaqin-spokesman (2008, 5 September). *Aswat al-Iraq*. Tilgjengelig fra <http://en.aswataliraq.info/?p=91894> [lastet ned 05.01.2009]

- Paley, A. R. (2008, 13 September). Strip of Iraq 'on the Verge of Exploding', Kurds Extend Role Beyond Autonomous Borders, Angering Arabs. *Washington post*. Tilgjengelig fra http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2008/09/12/AR2008091203584.html?nav=rss_email/components [lastet ned 05.01.2009]
- Parker, N. (2008, 7 December). Baquba a Minefield of Iraqi Sectarian Tensions. *Los Angeles Times*. Tilgjengelig fra <http://www.latimes.com/news/nationworld/iraq/complete/la-fg-baqubah7-2008dec07.0,1149928.story> [lastet ned 05.01.2009]
- ReliefWeb (2003, 22 April). *Iraq: Humanitarian Situation Report No. 26*. Geneva: ReliefWeb. <http://www.reliefweb.int/rw/rwb.nsf/db900SID/ACOS-64BJE2?OpenDocument> [lastet ned 05.01.2009]
- Russo, Claire (2008, 23 September). *The Maliki Government Confronts Diyala*. Washington, DC: Institute for the Study of War. Tilgjengelig fra http://www.understandingwar.org/background/the_maliki_government_confronts_diyala [lastet ned 05.01.2009]
- Ryan, M. (2008, 12 November). Kurd-Arab tensions may threaten Iraq calm. *Reuters*. Tilgjengelig fra <http://www.reuters.com/article/worldNews/idUSTRE4AC06E20081113?pageNumber=1&virtualBrandChannel=0> [lastet ned 05.01.2009]
- Shoe-throwing Iraqi Journalist handed over to judiciary (2008, 16 December). *International Herald Tribune*. Tilgjengelig fra <http://www.ihf.com/articles/2008/12/16/africa/17shoe.php> [lastet ned 05.01.2009]
- Three Awakening Council members slain (2008. 6 December). *United Press International, UPI*. Tilgjengelig fra http://www.upi.com/Top_News/2008/12/06/Three_Awakening_Council_members_slain/UPI-84991228576167/ [lastet ned 05.01.2009]
- UNHCR (2006, November). *Diyala Governorate Assessment Report*. Geneva: UNHCR. Tilgjengelig fra <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/home/opendoc.pdf?tbl=SUBSITES&id=462cbf672> [lastet ned 05.01.2009]
- UNHCR (2007, September). *Governorate Assessment Report, Sulaymaniyah governorate*. Geneva: UNHCR. Tilgjengelig fra <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/home/opendoc.pdf?tbl=SUBSITES&id=471efcbc2> [lastet ned 05.01.2009]
- US Department of Defense (2008, 26 September). *Measuring Stability and Security in Iraq. September 2008 Report to Congress*. Washington, D.C.: US Department of Defense. Tilgjengelig fra http://www.defenselink.mil/pubs/pdfs/9010_Report_to_Congress_Sep_08.pdf [lastet ned 05.01.2009]

- Williams, W.A. (2006, 5 October). Leadership in Crisis. *The Fuqua Times*. Tilgjengelig fra <http://mbaa.fuqua.duke.edu/fuquatimes/documents/Term1Issue5.pdf> [lastet ned 05.01.2009]
- Woodruff, J. (2007, 24 April). Iraq's Diyala Province One of Deadliest for Troops. *Public Broadcasting Service*. Tilgjengelig fra http://www.pbs.org/newshour/bb/middle_east/jan-june07/diyala_04-24.html [lastet ned 05.01.2009]